

Fietsen door historisch landschap

in en om

Soest en Baarn

IVN Eemland

Zondag 30 september 2007

(maar ook nu nog te gebruiken)

Deze fietstocht, met als thema 'landschap en cultuurhistorie' is georganiseerd door IVN Eemland in het kader van de 'Groene Maand' september. De route sluit aan op een vergelijkbare fietstocht, die door IVN De Bilt e.o. is ontwikkeld in en rond Bilthoven en Den Dolder. Beide fietstochten, elk ongeveer 20 km lang, gaan niet alleen langs cultuurhistorisch erfgoed, maar richten zich vooral op de samenhang met de omliggende landschappen. Onderweg zult u een aantal IVN natuurgidsen tegenkomen, die u daarover zullen vertellen. Zij blijven op hun post tot 16.00 uur.

Voor Informatie:

www.ivn-eemland.nl/ of

Secretariaat IVN Eemland

p/a Corry Kamphorst

De Bark 2

3742 HC BAARN

(035) 541 55 64

secretariaat@ivn-eemland.nl

Start Station Soest Zuid

1. Ga het station uit richting overgang en rechtsaf over de spoorlijn (Stichtse Lijn), dan een piepklein stukje Koningsweg en neem de 1^e weg rechts: de Parklaan.
2. Bij de T-splitsing van de Parklaan naar links en na een tiental meters rechtsaf slaan, het geasfalteerde fietspad op: het Rinke Tolmanpad.
3. Over het Rinke Tolmanpad rijden we met een flinke klim de Soester Eng op. Boven angekommen gaan we linksaf (dit is de Kolonieweg), in de richting van de in aanbouw zijnde molen. Als de maïs niet al te hoog staat is er een prachtig vergezicht in bijna alle richtingen.

***Rinke Tolman** (1891-1983) is ereburger van Soest en was niet alleen een befaamd veldbioloog, journalist en schrijver van natuurboeken maar ook dichter. Soest herinnert Rinke Tolman met de uitreiking van de 3 jaarlijkse "Rinke Tolman-poëzieprijs". Zijn graf is op de begraafplaats op de Eng.*

De "**Stichtse Lijn**" is de voormalige lokaal- of buurtspoorweg tussen Utrecht via Bilthoven en Den Dolder naar Baarn. Het enkelsporig deel Den Dolder – Baarn werd geopend op 27 juni 1898 en kreeg de elektrische bovenleiding in 1948.

Sporen van Soest

Station Soest
mijn opa zwoegde aan het spoor
zo sterk dat het een wonder heet
zijn ademtocht en noeste zweet
staan hier nog in de roest en door
de kieren van een werkmanskeet
die als een afgedaan decor
langs het oude spoor vervalt hoor
ik zijn kinderliedjes en vergeet
voor even dat de oude baas
na eerst zijn zuiver zangersoor
al snel daarna zijn stem verloor
voor zijn pensioen nog stierf ..... helaas
zo kom ik tot de werkelijkheid
de trein instemmend verder rijdt

Geplaatst door Gijs ter Haar in Nieuwe Poëzie ©

4. Na circa 100m, bij de kruising met de Veldweg, linksaf het pad op (de Engenbergsteeg). De fiets kan ook even blijven staan, want we komen hier terug na een bezoek aan de Grafheuvel.

5. We fietsen of wandelen de veldweg af tot aan het graf monument. Dit is het oudste bewijs van menselijke aanwezigheid in Soest.

De grafheuvel dateert uit de Jonge Steentijd (Neolithicum) , zo'n 7000 tot 4000 jaar geleden. Deze vroege bewoners deden aan landbouw en veeteelt, maar anders dan wij thans gewend zijn. Als de bodem uitgeput was trokken ze weg en zochten ze een nieuwe (tijdelijke) woonstek.

6. Wandel of fiets weer terug naar de Kolonieweg. Vervolg uw weg langs de molen, tot de splitsing met de Molenweg (na ongeveer 30 m).

7. Rechtsaf de Molenweg op.

Soest was vroeger 2 windmolens rijk "De Windhond" en "De Vlijt." De oorspronkelijke houten standermolen stamt al uit 1474. In 1737 werd op dezelfde plaats de stenen stellingkorenmolen "De Windhond" gebouwd. "De Windhond" is in 1930 gesloopt. "De Vlijt" verdween in 1951.

U staat nu bij de herrijzende replica van de "Windhond", niet ver van de historische locatie. Op deze plek is een informatiestand van het IVN ingericht. U kunt de gidsen al uw vragen stellen. Wij zullen pogen deze te beantwoorden.

8. Volg de Molenweg en ga linksaf naar beneden de Veldweg op. Over de spoorweg tot aan de doorgaande weg (dat is eerst de Kerkstraat maar wordt al snel de Torenstraat).

Soester Eng

De heuvel, waarop de Soester eng ligt is ontstaan als onderdeel van de Utrechtse Heuvelrug. In de voorlaatste ijstijd, de Saale tijd, die ruwweg van 200.000 tot 120.000 jaar geleden duurde, was grofweg de noordelijke helft van Nederland bedekt met een pakket landijs van minstens tweehonderd meter dik. Onder invloed van het gewicht van het ijs werd de ondergrond direct voor het landijs opgeplooid (het grondwater was in die tijd natuurlijk tot op grote diepte bevroren). Als de plooi te scherp werd brak hij af en vormde zich een nieuwe. Zo ontstonden stuwwallen, bestaande uit tegen elkaar aanliggende schubben van in vroeger tijden door rivieren opgebouwde zand- en grindlagen. De 'Soester eng' is echter bij een latere (westwaartse) uitbreiding van het ijsfront, door het landijs overreden, waardoor hij thans zo laag en zo vlak is.

Aan het einde van de Saale ijstijd en later tijdens de Weichsel ijstijd, bereikte het landijs Nederland niet. 'Nederland' was echter wel een poolwoestijn. Door de wind werden dikke lagen dekzand afgezet. Die vulden vooral de laagten in het landschap in, maar overdekten ook grote delen van de stuwwallen. In de Middeleeuwen vestigden zich hier boeren. Ze legden hun akkers aan op het dekzand. Dekzand is echter erg arm aan voedingsstoffen. Om daaraan het hoofd te kunnen bieden is het potstalsysteem ontstaan. Het vee, voornamelijk schapen, werd 's avonds samengedreven in potstallen, waarin heideplaggen als bodembedekking waren aangebracht. In het voorjaar werden deze plaggen, samen met de mest, uitgereden over de akkers. Daaruit is in de loop van honderden jaren, een nieuw bodemtype ontstaan: enkeerdgronden. Deze worden gekenmerkt door een dikke zwarte of bruine opgebrachte bovenlaag. Het potstalsysteem bestond tot het einde van de 19de eeuw. Inmiddels was de kunstmest uitgevonden, waardoor de stalmest minder nodig werd. Ook daarna is de Soester eng als akkerbouwgebied in gebruik gebleven. In de tweede helft van de 20ste eeuw zijn echter grote delen van de eng bebouwd geraakt. Het laatste stuk, waarop nog het middeleeuwse akkerbouw systeem te zien is, de Zuidereng, heeft sinds 1992 de status van beschermd dorpsgezicht.

De Kerkebuurt

Als u in Soest woont, heeft u zich dan wel eens afgevraagd waarom Soest zowel aan de Noordkant als aan de Zuidkant van de Eng veel weg heeft van een lintdorp? Het antwoord ligt in de historie.

We verplaatsen ons naar de Middeleeuwen. Net als elders op de Utrechtse Heuvelrug kozen de eerste Soester bewoners hun woonplek met zorg. Op de hoge Eng moest men te diep graven om grondwater naar boven te halen. Het lagere gebied naast de Eem was weer te laag: de Eem trad in die tijd nogal eens buiten haar oevers, en het gebied was véél te nat voor bewoning.

Maar een smal stuk land tussen die twee gebieden bood betere kansen. Het grondwater binnen bereik, en toch nét hoog genoeg om geen natte voeten te halen. De eerste boerderijen ontstonden dan ook grofweg tussen de huidige Eng en de weilanden langs de Eem. Zij vormden toen al twee lange linten rond ongeveer dezelfde hoogte. De plek bood grote voordelen. De hogere Eng lag vlak naast de deur en was ideaal voor akkerbouw. Er werd gerst verbouwd, boekweit, aardappelen, knollen en rogge. Maar ook vlakbij lagen de lagere gronden langs de Eem, die vooral geschikt was voor veeteelt en hooilanden.

De eerste bewoners woonden tussen die twee gebieden, en er ontstonden dan ook nogal wat gemengde boerenbedrijven. De achterzijde van de hoeven, waar de stallen lagen, grensde vaak aan de huidige Brink. Vee liep in de buurt; zo kon men er goed toezicht op houden. De voorzijde was meestal gericht op de Eng.

Mede door de al genoemde lintbebouwing had Soest geen echte dorpskern. Het deel van Soest dat nog het meest op een oude kern lijkt is de Kerkebuurt. Daar

concentreerde zich rond de (Oude) Kerk een bebouwing met gemeenschappelijke functie. Met langs de Kerkstraat een Brouwerij, later na een brand een bakkerij en een Raadhuis, langs de Eemweg een herberg "De Drie Ringen", een oude mannen- en vrouwenhuis en een school.

Soest heeft moeilijke tijden gekend. De Eem overstroomde soms (tot aan de Oude Kerk aan toe), oogsten mislukten wel eens, en de Heren van Holland en Bisschoppen van Utrecht voerden soms strijd in onze buurt. Ook Maarten van Rossum is brandschattend met zijn troepen door Soest getrokken. In deze zwarte periode verdwenen ook de beide kloosters 'Mariënborg' aan de Eemstraat, waar nu de boerderij 'Het Klooster' ligt en 'Mariënhof nabij de huidige Birkstraat.

Ondanks het soms moeilijke verleden hebben de Soesters zich uiteindelijk door de geschiedenis een weg weten te banen. Soest op dit moment kenmerkt zich met haar nog agrarisch-landschappelijk karakter (een honderd meter van de Torenlaan begint het weiland) en de Eng, die tevens deel uitmaakt van deze fietstocht.

9. Naar links op de doorgaande weg, richting de Oude Kerk.

10. Voorbij de Oude Kerk gaan we rechtsaf de Kerkstraat in.

Misschien een goed idee het zitvlak even te ontlasten met een korte wandeling rond de historische kern van Soest, de Kerkebuurt.

Om de Oude kerk; het oudste gebouw van Soest (1350) en was gewijd aan de Heilige Petrus en Paulus. De toren is na brandstichtingen in 1481 tegen de al bestaande kerk gebouwd.

Langs de Kerkstraat; De bakkerij, vroeger een brouwerij en het raadhuis beide van rond 1700.

Langs de Eemstraat; De Herberg "De Drie Ringen", de dorpspomp, het oude mannen- en vrouwenhuis van 1782 en de School uit 1781 (lees meer over de Kerkebuurt op de vorige bladzijden)

11. Langs de Linde linksaf de Eemstraat op (links de oude school, rechts het oude mannen- en vrouwenhuis.

12. 1^e weg links: de Lange Brinkweg.

(Kijk hier nog even naar de kerk; net een schilderij).

Links en rechts van de weg liggen traditionele oude boerderijen nu verstopt tussen nieuwere huizen. Zoals al eerder aangegeven was Soest oorspronkelijk een langgerekt esdorp, waarin de boerderijen vooral op de grens lagen tussen de hoge zandgronden en de natte klei- en veengronden van het Eemdal. De hogere delen werden gebruikt als akkerland. Op de grazige gebieden van het Eemdal werden de koeien geweid.

We rijden nu door het overganglandschap tussen het laaggelegen Eemdal en de Soester Eng. Vanaf de Eng bestaat de ondergrond eerst uit zand, soms met een humusrijke bovenlaag of een oude bouwlandgrond er op, maar in de richting van de Eem raakt het zand steeds meer overdekt door klei en veen. Dat veen is, grofweg gezegd, in de achterliggende 5000 jaar gevormd. Als reactie op de stijgende zeespiegel in die tijd, kwam ook het grondwater steeds verder omhoog. In laaggelegen gebieden, zoals de Eemvallei, werd het milieu daardoor steeds drassiger. Onder die condities kon veengroei op gang komen.

De afdekkende klei is afgezet in de tijd dat de Eem via de Zuiderzee en het Marsdiep in open verbinding stond met de Noordzee. Die verbinding kwam in de negende en tiende eeuw van onze jaartelling tot stand. Als gevolg van getijdenwerking werd het water van de Eem tweemaal daags opgestuwd, zodat het gebied regelmatig overstroomd werd. Tijdens Noordwester stormen drong het water extra ver het land binnen en kon het soms wel tot aan de voet van de Oude Kerk opgestuwd worden. Over het veen werd onder die condities een laag zeeklei neergelegd. Na de bouw van de afsluitdijk (1932) kwam die ontwikkeling tot stilstand omdat eb en vloed toen niet meer in het IJsselmeer konden doordringen.

13. 1^e weg rechts: de Schans (met o.m. het kringloop centrum). Rechts een mooi gezicht op de Eempolder.

14. De weg met de bocht mee volgen en de 1^e afslag rechts nemen: de Weideweg.

15. Over het spoor links de A.P. Hilhorstweg inrijden. (A.P. Hilhorst (1901-1967), raadslid, wethouder, landbouwer en behartiger van boerenbelangen.

16. Doorrijden tot aan de Grote Melmweg.

We maken een kort uitstapje door rechtsaf de Grote Melmweg in te slaan richting mooie oude boerderijen.

Hier was vroeger een veer over de Eem. Dit is nog te zien aan de helling (als het hek niet dicht is tenminste). Verder was de Grote Melm lange tijd het overslagpunt, waar turf uit Laag Hees en het Soesterveen, vanuit de kleine pramen (denk aan de Praamgracht) werd overgeladen in grotere schepen, die het verder vervoerden, naar Amsterdam en Amersfoort.

Het sprakeloze landschap steeds leger wordt het land het gras is overvloedig roept om grage grazers zucht naar snuivende koppen het wordt steeds stiller rondom de boerderijen waaruit de boeren zijn vertrokken naar onbekende oorden het land keert in zichzelf weet niet waaraan het schuldig is heeft enkel weelde voortgebracht in harmonie met mens en dier zo arm haar eens zo rijk bestaan zo onbevruucht het leven nu een voile van weemoed bedekt het sprakeloze land

bron: Zuster Gertrude Vlaar
Winnares Literatuur wedstrijd uit de
Soester Courant 25 mei 2005

Eemdal

We kijken uit over het Eemdal. De natte klei op veen gronden zijn vooral geschikt voor grasland. Naast koeien vinden in de weilanden typische weidevogels als kievit, grutto, scholekster en kluut hun voedsel. De laatste jaren nemen hun aantallen echter af. Veel broedsels gaan verloren omdat de eieren of de jonge vogels worden geroofd. Vossen en kraaien krijgen vaak de schuld, maar er zijn meer 'liefhebbers'. De laatste tientallen jaren wordt het steeds moeilijker met de veeteelt je brood te verdienen. Vandaar dat steeds meer wordt gekeken naar mogelijke bijverdiensten, met name in de recreatie.

Als gevolg van de hoge ligging van de nabijgelegen Soester Eng (en de Utrechtse Heuvelrug), waarin het grondwater hoger staat, treedt in het poldergebied, met name in de sloten, kwelwater uit. Grondwater stroomt heel langzaam en daardoor kan kwelwater honderden, soms zelfs duizenden jaren onderweg zijn, alvorens aan de dag te treden. Vanwege die lange weg ondergronds is kwelwater gewoonlijk heel schoon. Kwelwater is praktisch zuurstofloos en bevat veel ijzer. Daarom zien de bodem en de oevers van de sloten er soms oranjebruinig uit, een gevolg van oxidatie (=roest: reactie van ijzer met zuurstof, zoals normaal in lucht, water en bodem voorkomt) zodra het water aan de dag treedt. Ook is er soms een op olie gelijkend filmpje op het wateroppervlak te zien, dat veroorzaakt wordt door ijzerbacteriën. Dat is geen vervuiling, maar volkomen natuurlijk. Het kwelwater leidt voorts tot het voorkomen van specifieke plantensoorten, als klimopwaterranonkel, waterviolier, drijvend fonteinkruid, e.a.

- 17. Zelfde weg terugrijden en over de kruising rechtdoor, de Grote Melmweg vervolgen, over de spoorlijn.**
- 18. Op de Lange Brinkweg rechtsaf, onder het spoorwegviaduct door, naar de Korte Brinkweg, tot de kruising met de Stadhouderslaan.**
- 19. Rechtsaf de Stadhouderslaan inrijden. Op de rotonde rechts aanhouden.**
- 20. Het fietspad langs de Stadhouderslaan vervolgen tot aan monument "de Naald".**

De Naald van Waterloo

Dit gedenkteken is opgericht voor Willem Frederik, prins van Oranje, de latere Koning Willem II, om te herinneren aan zijn succesvol afslaan, in 1815, van de Franse aanval bij Quatre Bras (ten zuiden van Brussel). Deze overwinning was een inleiding tot het uiteindelijk verslaan van Napoleon bij Waterloo. Het ontwerp is van de architect Abraham van der Hart.

- 21. De Stadhouderslaan oversteken en via het grindpad (de Koningslaan) naar het Paleis toe rijden met rechts Baarnse Bos.**

Soestdijk "van Hofstede tot Paleis"

Rond 1650 liet Cornelis de Graeff, burgemeester van Amsterdam tussen Baarn en Soest (Zoestdijck) een buitenverblijf bouwen, "de Hofstede aen Zoestdijck".

Stadhouder Willem III, verkreeg dit huis en verbouwde de hofstede tot een jachtslot (1678). In 1702 erfde de Friese stadhouder Johan Willem Friso Soestdijk. Na zijn overlijden in 1711 was Soestdijk de zomerresidentie van zijn vrouw en zoon, de latere stadhouder Willem IV.

In 1795 werd het jachtslot oorlogsbuit van de Franse overheerser. Het fungeerde zelfs als Franse kazerne. Lodewijk Bonaparte "Koning van Holland", de broer van keizer Napoleon, betrok Soestdijk in 1806 en liet een nieuwe uitbreiding aan het paleis bouwen. Hij gebruikte het tot 1810.

Na de val van Napoleon (1815) kreeg de kroonprins Willem Frederik (Willem II) Soestdijk cadeau voor zijn rol in de veldslagen tegen de Fransen (zie ook de Naald). Willem II en zijn echtgenote Anna Paulowna lieten de beide vleugels aan Soestdijk bouwen en gebruikte het als zomerresidentie.

In 1865 ging het over naar haar zoon Prins Hendrik, broer van koning Willem III. Deze gebruikte Soestdijk als pied-à-terre. Koningin-moeder Emma en dochter Koningin Wilhemina hebben Paleis Soestdijk daarna gebruikt als zomerverblijf.

Permanente bewoning kwam er pas in 1937 toen Prinses Juliana en Prins Bernard er na hun huwelijk gingen wonen. Tijdens de 2e wereldoorlog herbergde het paleis Duitse officieren.

Na de kroning tot Koningin Juliana werd Soestdijk een koninklijke residentie.

Het paleis is na het overlijden van Prins Bernhard niet meer bewoond. Het paleis is Rijksbezit en is tijdelijk opengesteld voor publieksbezoek

Het Baarnse Bos

Als u bij het Baarnse Bos bent aangekomen, fietst u langs een heel bijzonder stuk cultuurhistorie in de omgeving. Vroeger was het Baarnse Bos geen bos maar een park behorend bij een landgoed 'De Eult'. Dat landgoed is gedurende een periode een voornamelijk kaal beeldenpark geweest.

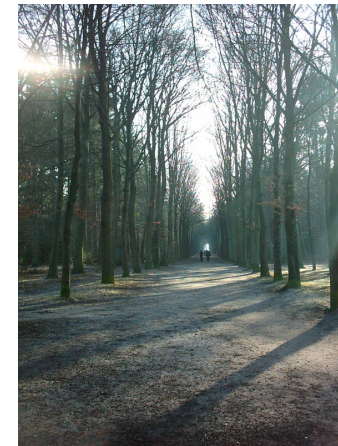
Als bos is het dan ook duidelijk een aangelegd bos. Het kenmerk van de zogenaamde Franse landschapsarchitectuur is er een van lange (zicht)assen met aan weerszijden al dan niet dubbele rijen statige beuken of eiken. Die zie je in het bos dan ook vaak terug.

De lanen komen vaak in een groot kruis bij elkaar met als middelpunt een vijver (of kom).

Dat zie je ook in het Baarnse Bos. Zo lopen in totaal maar liefst drie enkele beukenlanen, twee dubbele beukenlanen, één enkele larixlaan, één enkele (nog jonge) eikenlaan en één dubbele eikenlaan vanuit diverse richtingen toe op de Grote Kom in het midden.

Na de tijd van de Franse landschapsarchitectuur brak een nieuwe periode aan: van strakke architectuur werd vaak verbouwd

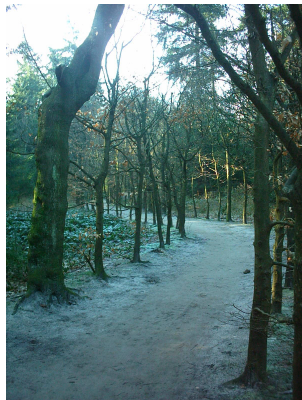
tot een veel meer romantische indeling. Deze zogenaamde Engelse landschapsstijl ziet men terug bij vele landgoederen, waaronder de tuinen van Kasteel Groeneveld. Het Baarnse Bos is als bos nooit "verbouwd" in tegenstelling tot de tuinen van de meeste landgoederen in het Gooi. Om die reden kunnen we het Baarnse Bos nog als één van de weinige authentieke bossen naar Franse landschapsstijl noemen.

Het vroegere landgoed 'De Eult' is in handen geweest van bekende personen in de Nederlandse geschiedenis. Zo zijn daar Cornelis de Graeff, burgemeester van Amsterdam, en de Amsterdamse koopman en reder Jan Bicker. In de 18e eeuw kwam het landgoed in bezit van de Oranjes, die inmiddels ook Soestdijk in hun bezit hadden.

Prinses Anna, echtgenoot van Willem IV, naar Rococostijl, 'berceaux' aanleggen: hieruit blijkt dat het Baarnse Bos in die tijd de omgeving was voor de welgestelden. Het zijn kronkelende paden met aan weerszijden laaggehouden eiken of beuken die over het pad heen groeien. Op die manier werd de wandelaar niet bloot gesteld aan direct zonlicht. Hoe witter de huid, hoe welgestelder men leek! Een gebruinde huid was voorbestemd voor landarbeiders en andere arme sloebers. De berceaux (rechts op de foto) kunt u in het Baarnse Bos nog steeds bewonderen.

Tegenwoordig is het Baarnse Bos een prettige plek om te vertoeven. Het bos kent meerdere subgebiedjes die heel anders van opzet zijn. Van hakhoutbosjes om de Grote Kom tot geheimzinnige paadjes in donker bos. Roofvogels (buizerds ziet u nogal eens), diverse varensoorten, oud verrottend hout met veel insecten die kringlopen voeden. Het is er allemaal. Als u het bos nog niet kent, adviseren wij u er eens naar terug te keren.

- 22. .Aan het einde van de Koningslaan even omkijken mooi doorzicht naar de Naald. Ga linksaf voor de drukke Amsterdamsestraatweg (niet oversteken!).**
- 23. Na de kruising met de Praamgracht (transportweg voor turfpramen naar de Eem), rechtsaf bij de stoplichten het fietspad richting Bilthoven nemen.**
- 24. Na een bocht naar links (met een mooi Tolhuis op nr. 11), rechtsaf de Jachthuislaan inrijden**
- 25. De Jachthuislaan ongeveer 1,5 km vervolgen tot de Koningsweg. (Naar rechts kijken we onderweg uit op de tuinen van Paleis Soestdijk).**
- 26. Rechtsaf een kort stukje de Koningsweg oprijden, tot aan de stoplichten. Daar linksaf: de Biltseweg op.**
- 27. De Biltseweg volgen we op het fietspad links van de weg tot aan de kruising met de Wieksloterweg (na ongeveer 1250 m).**

Hier is de aansluiting met de route van IVN De Bilt e.o., die zo'n 20 km beslaat en u de kans biedt te genieten van de natuur en cultuurhistorie rond Den Dolder en Bilthoven. De route eindigt waar hij begon, op de kruising Wieksloterweg/Biltseweg. Van daar kunt u dan weer de route van IVN Eemland volgen.

Rechts en (in mindere mate) links van de weg zien we bossen. Vroeger behoorden die tot het Landgoed Pijnenburg, een groot landgoed dat zich uitstrekte van Soest tot Hilversum. Links van de weg ligt ook de Pijnenburgergrift, die richting Paleis Soestdijk overgaat in de Praamgracht. Deze gegraven kanaaltjes (en de er op uitkomende kleinere watergangen, zoals de Wieksloot) dienden voor het transport van turf uit de veengebieden van Soest, Hees en de Lage Vuursche).

- 28. linksaf, de Wiekslooterweg op. !! Neem het schelpen fietspad rechts van de Wiekslooterweg. Na circa 10 meter fietst u met de Wieksloot aan de linkerhand.**
- 29. Het fietspad volgen tot aan kruising Wiekslooterweg/Turfweg.**
- 30. Doorrijden over de Wiekslooterweg Oostzijde.**
- 31. Bij de kruising met de Insingerstraat (na de voetbal velden van VV Hees) blijven we rechtdoor de Wiekslooterweg Oostzijde volgen tot aan de spoorlijn (paddenstoel 21676) Let op niet het spoor oversteken!**
- 32. maar voor het spoor linksaf de Dolderseweg op en doorrijden langs de voetbalvelden van SO Soest (links) tot aan de volgende spoorwegovergang**
- 33. Rechtsaf het spoor over, de Foekenlaan in.**
(De heer Foeken(1871-1927) Wethouder van Soest einde 19^e eeuw).
- 34. Na circa 100m (in de bocht LF9b NAP route) rechtsaf het Fietspad "Lange Duinen" op.**

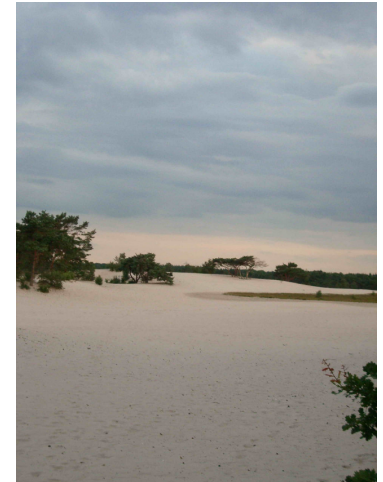
*Het fietspad is aangelegd met hulp van de EU-financiën.
Het is met name ook begaanbaar voor rolstoelgebruikers.*

Langs de Turfweg, vooral in Laag Hees (niet dezelfde plek als het huidige Soester Overhees), werd vroeger turf gestoken. Turf is gedroogd (hoog)veen. Het werd als brandstof gebruikt toen er, bij een al maar groeiende bevolking, er niet langer hout genoeg was om de kachels te stoken. Via de Turfweg werden de turfblokken afgevoerd voor verder transport.

Wieksloot komt van "Wijksloot" en is gegraven in 1399. Ter hoogte van de Turfweg en Boerenstreek is de Wieksloterweg gedeeld in een west- en oostzijde. Rechts van de weg ziet u waar vroeger veen werd gestoken. De Wieksloot is afwatersloot van het veengebied. Maar diende ook als vaarweg, waarlangs de turf op kleine pramen verder via de Praamgracht richting Eem werd vervoerd. Daarnaast was het ook de scheiding tussen Soest en (het nog oudere maar nu geheel verdwenen) Hees. Dat is nog te zien aan de richting van de sloten. Aan de Hezer kant (zuid) lopen die evenwijdig aan de Wieksloot; aan de Soester kant Noord komen ze er loodrecht op uit.

35. Meteen rechts is een kiosk waar, ijs en weder dienende, u even kunt uitpuffen met een drankje en zo meer.

Dit is ook de plek waar de fiets even moet worden neergezet (wel op slot) om naar het stuifzand van de Soesterduinen te lopen. Een adembenemend vergezicht!

36. De route vervolgen over het 'EU-fietspad'. Kruis de Sparrenlaan (schuin naar rechts) en volg nog steeds het fietspad tot aan een kruising van fietspaden, hier is ook het einde van een trimparcours. U bevindt zich op de oude Schapendrift.

37. Linksaf het fietspad (de schapendrift) op.

Ooit was dit een van de wegen waarover de schapen naar de heidegebieden werden gedreven.

Soester Duinen

Stuifzanden zijn ontstaan is in de middeleeuwen. Door verstoring van de begroeiing kwam de ondergrond, hier bestaande uit dekzanden, onbeschermd aan het oppervlak te liggen en begon het zand opnieuw te verstuiven.

De dekzanden werden oorspronkelijk afgezet in de Weichseltijd (70.000 - 10.000 jaar geleden), een ijstijd waarin het landijs uit Scandinavië Nederland niet bereikte. Wel heersten hier arctische omstandigheden. Onder poolwoestijn condities werd door de wind, over heel Nederland een golvend pakket zand afgezet: dekzand. Ook kwamen er duinvormen in voor. Circa 10.000 jaar geleden zette een klimaatverbetering in. De begroeiing kwam weer op gang en binnen een paar duizend jaar was ons hele land bedekt met gemengd bos, in deze streek vooral eiken-berken bos.

In de middeleeuwen vestigden zich in dit gebied landbouwers, die akkers aanlegden. Eerder, in ons stukje over het Rinke Tolmanpad (zie begin van de routebeschrijving) hebben wij het potstalsysteem beschreven: vee gaf mest, en samengevoegd met heideplaggen gaf dat een voor die tijd prima akkerbemesting. Die bemesting werd veel gebruikt. Als er te intensief werd afgeplagd kwam de zandige ondergrond bloot te liggen. En omdat het dekzand door de wind was afgezet kon het ook gemakkelijk opnieuw door de wind worden verstoven.

In ons regenachtige klimaat raken de stuifzanden meer en meer begroeid. Om de stuifzanden als landschapstype te behouden moet er van tijd tot tijd worden ingegrepen. Dat houdt bijvoorbeeld in dat er bomen gekapt moeten worden om de wind meer kans te geven het zand te verstuiven.

38. De schapendrift wordt een verharde weg. We blijven rechtdoor fietsen en kruisen de Dennenweg. Bij de Heideweg rechtdoor de Duinweg op.

Let vooral op de authentieke/karakteristieke kleine boerenhuisjes her en der verstoopt tussen recenter bebouwing.

39. Volg de Duinweg tot aan de Oude Utrechtseweg. Op de Oude Utrechtse weg rechtsaf en die weg volgen tot aan de Ossendamweg.

40. Oversteken en linksaf het fietspad van de Ossendamweg op gaan.

41. We volgen de Ossendamweg tot waar we startten, bij Station Soest Zuid.

We hopen dat u een prettige tocht hebt gehad.
We zouden het erg op prijs stellen te horen wat u er
van vond.

Wel thuis,
IVN Eemland

Belangstelling voor het werk van IVN Eemland?
Het IVN verwelkomt graag donateurs en mensen die
een gift willen doen. Elke euro komt ten goede
aan het doel van de vereniging: mensen bewust
maken van de natuur en hun kennis van de natuur delen
met anderen
Donaties zijn welkom op postgironummer 2575943
t.n.v. IVN Afd. Eemland te Soest. Donateurs
ontvangen vier keer per jaar het afdelingsblad NatuurNabij.
Wil je je actief inzetten voor IVN Eemland? Meld
je dan aan als lid via de website
www.ivn-eemland.nl
of bij het secretariaat, e-mail:
secretariaat@ivn-eemland.nl.